

27.4.2017

DigiNYT-seurantaryhmä

Aika To 27.4.2017 klo 9.30–11.00

Paikka VM Mariankatu 9, nh. Jakovara

Osallistujat	Olli-Pekka Heinonen, pj. Anna-Maija Karjalainen Timo Laitinen Heikki Mannila Mikko Kosonen Nina Nissilä Marjukka Saarijärvi (esittelijä) Olli-Pekka Rissanen (esittelijä)	Petteri Koponen Mirjami Laitinen Janne Kerkelä Mikael Grannas Tommi Karttaavi Ville Peltola Aleksi Koponen, siht. Riikka Pellikka, siht. Jenni Taskinen, siht.

1 Edellisen kokouksen muistio (15.3.)

Olli-Pekka Heinonen avasi kokouksen. Todettiin asialista ja edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin.

2 Ensisijaisesti sähköisesti tarjottavien palveluiden tiekartta (Marjukka Saarijärvi)

Marjukka Saarijärvi esitteli ensisijaisesti sähköisesti tarjottavien palvelujen tiekartta 2017-2021. Tiekarttatyön tavoitteena on tuoda esille 100 palvelua, jotka olisivat ensisijaisesti sähköisesti tarjottavia. Nyt asetettu työryhmä päättää työskentelynsä 6/2017 ja tekee esityksen jatkotoimista.

Vasta tiekarttaprojektin jälkeen käynnistyy työ siitä, miten lainsäädäntöä tulee uudistaa. Vapautus sähköisten palveluiden käytöstä on laaja kysymys, joka tulee arvioida huolella mitä kaikkea se tulee hallinnossa tarkoittamaan. Yritysten osalta voidaan käyttöpakko toteuttaa helpommin, koska digitalisaation hyödyntäminen edistää niiden liiketoimintaa pääsääntöisesti. Fyysinen kanava heille, jotka eivät pysty käyttämään sähköisiä palveluita, säilyy kansalaisille joka tapauksessa.

Keskusteltiin siitä, mitä tiekartalle tapahtuu kesäkuun jälkeen ja mihin kaikkeen tiekarttaa voisi käyttää investointien kohdentamisessa ja digitalisoinnin edistämisessä.

Keskusteltiin siitä, miten kunnat tulevat mukaan tiekarttaan. Kuntien osalta yhteisiä palveluita on hyvin vähän, ja jokaisella on omanlaiset tavat hoitaa asioita. Keskustelussa sai kannustusta ehdotus, että tiekartan yhteydessä voisi suositella tiettyjen prosessien muuttamista digitaaliseksi, esimerkiksi opintopolku on jo käytössä. Ideaalitulossa asiakas asoi verkossa ja sillä ei ole väliä onko palvelujen tarjoaja valtio, kunta vai maakunta. Paine vähentää henkilöstöä ei ehkä kannusta kuntia digitalisoimaan ja tulisikin miettiä tapoja mitkä houkuttelisivat kuntia digitalisoimaan palvelujaan. Keskusteltiin siitä, että kuntien tulisi olla tiekartassa, ja että olisi hyvä saada kuntien roadmap, johon voisi saada yksityistä markkinatarjontaa. PK-firma voisi tarjota hyvän yksinkertaisen mallin kunnalle. Ongelmana on, että kenellekään ei kuulu kuntien asiointipalvelun tekeminen. Datan kuitenkin pitäisi olla vähitellen yhteistä. Jokaista lupaa ei pidä miettiä omana palvelunaan, tällöin ei toteudu asiakaslähtöisyys. Tuotiin

esille että YTI-hanke rakentaa yhteentoimivuutta kansallisen palveluarkkitehtuurin päälle mutta palvelun rakentaminen tähän yhteeseen ei kuulu kenenkään vastuulle.

Tiekartassa halutaan viedä eteenpäin elämäntapahtuma-ajattelua. Keskeistä on, miten saadaan katettua ihmisen koko elinkaari digitaalisilla palveluilla. Todettiin, että kartta tuo myös näkyväksi puutteet sähköisten palveluiden kokonaisuudessa. Todettiin, että ”aukkojen” täyttäminen tulisi vastuuttaa. Sovittiin, että DigiNYTin jatkotyönä voi olla miettiä koko palveluketjujen digitalisointia.

Kuntaliitto on mielellään mukana ratkaisemassa kuntien digitalisointiin liittyviä haasteita, mutta resursseja tarvittaisiin lisää. Tuotiin esiin, että tekemistä voidaan kyllä hajauttaa, mutta yhteinen näkemys ja koordinaatio tarvitaan. Myös maakunnat tulevat olemaan keskeisessä asemassa uudistuksissa. Taloudellisena intensiivinä voisi toimia se, että jos ei käytä yhteisiä palveluita, voi kunta mahdollisesti menettää valtion tukia. Kuntaliitto ja JulkICT käyvät keskustelua miten kunnat saadaan mukaan, ja mistä löytyisi koordinaation vastuutaho.

3 Ekosysteemifoorumin käynnistys

Aleksi Kopponen alusti, mistä ekosysteemifoorumissa on kysymys. Ekosysteemifoorumilla autetaan ratkaisemaan digitalisoinnin ja uudistamisen esteitä. Ekosysteemifoorumi raportoi strategiaistuntoon puolivuositain. Tiedut ekosysteemifoorumin asiat pitää viedä poliittiseen päätöksentekoon. Pidemmällä aikavälillä foorumilla luodaan hyviä toimintatapoja. Keskusteltiin sitä, että ekosysteemifoorumilla ei jaeta rahaa, vaan että budjettiasiat tulee ratkaista jos-sain muussa yhteydessä.

Hallituksen vastaanotto oli positiivinen. Myös yksityiseltä sektorilta ollaan oltu innostuneita uudesta tavasta käsitellä asioita.

4 Talpolin hyväksymä Digin ohjaus- ja investointimalli

Olli-Pekka Rissanen totesi, että tarvitaan sekä ekosysteemiajattelua että ohjausmallin kehittämistä. Ydin on se, että tulosoajasta, budjettiohjausta yms ei muuteta uudessa ohjaus- ja investointimallissa vaan että liikutaan sen sisällä. Ministerien vastuuta ei pyritä rikkomaan. Kun osana hallituksen kärkihanketta jaettiin 100 miljoonaa, raha toimi ohjauskeinona siihen, että poikkihallinnolliset isot kokonaisuudet toteutuivat. Nykyiset investoinnit ovat toimintamäärärahojen lisäämistä. Kärkihankkeissa on opittu tekemään yhdessä töitä prosessin edessä.

Keskusteluissa tuotiin esiin että vaikuttavuusinvestointi sopisi tähän malliin hyvin eli ostettaisiin tuloksia. Jos aletaan laajemmin tekemään vaikuttavuusinvestointeja, kysymys on tulkitanko tätä velaksi.

Uutena ajatuksena ohjaus- ja investointimallissa on ehdotettu investointijohtoryhmää. Ryhmään pitäisi saada ulkopuolista investointiosaamista, esimerkiksi liikevirastossa ja puolustusvoimissa on jo tämän tyyppistä osaamista. Tietojärjestelmähankkeet ovat suurimpia investointia mitä meillä on. Mallissa otetaan oppia tuottavuussopimuksista, mutta ne eivät sellaisenaan parhaiten istu systeemeihin joissa hyödyt menevät monelle eri toimijalle. Sähköinen viestintäkanava tuottaa merkittävästi säästöjä, esim. Trafi pääsee eräiden viestien osalta 11 eurosta kahteen euroon - tästä tulee 100 milj. helposti vuodessa.

Keskusteltiin siitä, että investointijohtoryhmällä tulisi olla suora kytkentä talpoliin kuten ICT2015-ryhmällä aikoinaan. Keskusteltiin myös siitä, että siinä vaiheessa kun uusi ryhmä toimii hyvin, voisi miettiä mitä ryhmiä voisi lakkauttaa. Samoin mainittiin että lainsäädäntö tulee usein myöhässä. Oikeusministeriöllä tulisi olla enemmän resursseja.

Yrityksissä investoidaan rohkeasti, valtionhallinnossa pelätään virheitä. Tärkeää on että yrittämisestä ei syyllistetä ketään. Kun saadaan investointiajattelua vahvemmaksi, niin asia etenee. Tuotiin esiin haaste, että vähitellen jokainen ministeriö ohjaa erikseen maakuntia omalla

asiallaan. Investointiajattelu tulisi saada pikaisesti käyntiin maakuntauudistuksessa. Tällä hetkellä ministeriöt ajavat vahvasti omia agendojaan. Ohjaus- ja investointimallissa muodostetaan tilannekuvan hankesalkun pohjalta.

Hallituksella on vahva tahtotila edistää ohjaus- ja investointimallia, ja DigiNYTillä on keskeinen rooli edistää asian eteenpäinviemisestä. Jos investointiajattelu leviää käytännössä, puretaan samalla myös automaattisesti esteitä.

5 DigiNYT-seurantaryhmän loppuvuoden agenda ja sihteeristön rooli, Aleksi Kopponen, VM JulICT

Tämä siirretään seuraavaan kokoukseen.

Ensi kokouksen asialistalla on maakunta/SOTE/DIGI - rahoitusratkaisuja. Todettiin että kaikki DigiNYT-aineisto on käytettävissä vapaasti.

Päätettiin kutsua Tomi Hytönen VM ja Minna Saarnio STM seuraavaan kokoukseen.